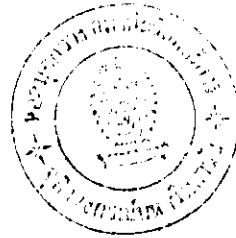

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การจัดการมัธยมศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เพราะเป็นกู่ไขสำคัญในการพัฒนากำลังคนในประเทศต้องการมาก เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันถึงแม้ว่าการศึกษาระดับนี้ จะมีได้เป็นการศึกษากาลังคั้งที่รัฐจัดให้เปล่าแก่ประชาชนแต่รัฐก็พยายามที่จะสนับสนุนและขยายการรับนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐ ให้สามารถสนองความต้องการได้เพียงพอ การจัดการมัธยมศึกษาได้เน้นความมุ่งหมายในการศึกษา 2 ประการ คือ 1. เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ ได้รับการศึกษาสูงขึ้นจากระดับประถมศึกษาแล้วสามารถสร้างงานให้กับตนเองได้ โดยมีความรู้ความชำนาญและได้รับการฝึกฝนที่จะออกไปประกอบอาชีพ เป็นกำลังคนระดับกลางของประเทศ และ 2. มุ่งผลิตเพื่อป้อนคนเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นกำลังคนในระดับสูงโดยการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาระดับนี้จะเป็นกำลังคนในระดับกลาง ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา จึงควรตระหนักถึงความสำคัญเหล่านี้ (ไพฑูริย์ มหิพันธ์, 2518)

โครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษา-คอนปลาช (สพพ.) เป็นโครงการของกรมสามัญศึกษาได้ริเริ่มทำขึ้นในปีการศึกษา 2534 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อม 13 โรงเรียนและเพิ่มเป็น 41 โรงเรียนในปีการศึกษา 2537 เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความถนัด ความสามารถและความสนใจของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้สูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ตามที่กรมสามัญได้แจ้งเห็นว่า นักเรียนเหล่านี้มีความสามารถในการเรียนรู้ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้รวดเร็วและดีกว่าเด็กทั่วไปสมควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาคอนปลาชพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศใช้อยู่ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 ซึ่งเปิดโอกาสให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความสนใจ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน (จุดเน้นข้อที่ 1 ของหลักสูตร) ด้วยการบูรณาการหลักสูตร อุปกรณ์ วิธีสอน ให้สอดคล้องกับความสามารถและระยะเวลาของการเรียนในโครงการ อันจะนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความรู้ มีคุณธรรม และทักษะเฉพาะด้าน

นักเรียนในโครงการจะเรียนจบตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) โดยใช้เวลาเรียน 2 ปีการศึกษา ซึ่งเป็นการลดการลงทุนในด้านการศึกษาของรัฐ และส่วนตัวนักเรียน มีสิทธิเหมือนนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายที่ใช้เวลาเรียน 3 ปีทุกประการ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2537)

นักเรียนที่เข้าเรียนโครงการนี้ ต้องเป็นผู้ที่มีสติปัญญาความสามารถอยู่ในระดับสูงมีผลการเรียนดีมากในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร มีความประพฤติดี คือจัดอยู่ในกลุ่ม "เด็กปัญญาเลิศ" ลูซิโต (Lucito, 1963) นักการศึกษาได้ให้นิยามของเด็กปัญญาเลิศว่า หมายถึง "ผู้มีกำลังความสามารถทางสติปัญญาในระดับสูง ทั้งในด้านการคิดสร้างสรรค์และการประเมินค่า ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้รับการคาดหมายว่าเป็นผู้สามารถประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ สามารถประเมินค่าของวัฒนธรรม และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ถ้าเขาได้รับการศึกษาอบรมอย่างถูกต้อง"

ผดุง อารยะวิทย์ (2523) นักจิตวิทยาได้กล่าวว่า "เราควรจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้ อาจจะมีส่วนสร้างสรรค์ประเทศชาติให้ก้าวหน้าไปได้มากในยุคปัจจุบันที่พลังงานกำลังเป็นปัญหาหนักและส่งผลกระทบกระเทือนไปทั่ว ถ้าเราได้ส่งเสริมเด็กเหล่านี้ให้ได้เรียนได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่และได้ฝึกเด็กเหล่านี้ให้ดีพอ"

โครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นโครงการใหม่ มีการบูรณาการหลักสูตรเนื้อหาโดยใช้เวลา จาก 3 ปี ลดลงเหลือ 2 ปี โดยมีจำนวนหน่วยการเรียนที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตร เช่นเดียวกันกับการเรียนในหลักสูตรปกติ ดังนี้คือ

วิชาบังคับ แกน 15 หน่วยการเรียน

วิชาบังคับ เลือก 15 หน่วยการเรียน

วิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 45 หน่วยการเรียน หรือ 58 หน่วยการเรียนสำหรับผู้

เรียนที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หรือ 48 หน่วยการเรียนสำหรับผู้เรียนที่เน้นด้านคณิตศาสตร์และภาษา

ต้องผ่านกิจกรรมตามระเบียบ 6 คาบ ต่อหลักสูตรโดยไม่นับหน่วยการเรียน

ต้องผ่านกิจกรรมแนะแนว 6 คาบ ต่อหลักสูตรโดยไม่นับหน่วยการเรียน

ต้องผ่านกิจกรรมอิสระตามดุลยพินิจของสถานศึกษา

นักเรียนเหล่านี้ต้องจัดสรรเวลาซึ่งน้อยกว่านักเรียนในหลักสูตรปกติ ประมาณ 40 % (จาก 3 ปี เหลือ 2 ปี) ในทุกรายวิชารวมทั้งและการใช้เวลาสำหรับการเรียนวิชาพลศึกษารวม 6 รายวิชา น้อยลง 50 %

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตลอดหลักสูตรมี 6 รายวิชา รายวิชาละ 0.5 หน่วยรวมเป็น 3 หน่วยการเรียน ใช้เวลาเรียนประมาณ 20 คาบ ต่อเทอม รวมเป็น 120 คาบตลอดหลักสูตร แต่สำหรับรูปแบบที่จัดให้นักเรียน สหพ. นักเรียนจะได้เรียนในเวลาเรียน 60 คาบ/หลักสูตร และศึกษาดำตนเอง 60 คาบ/หลักสูตร ด้วยการใช้เวลาเพียง 3 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 2 รายวิชาและไม่มีการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 4 (หรือภาคเรียนใดภาคเรียนหนึ่งที่โรงเรียนนั้นเลือกเว้นจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษา) นักเรียนในโครงการฯ ต้องศึกษาดำตนเองนอกเหนือจากเวลาที่กำหนดในตารางเรียนประกอบกับการเรียนในรายวิชาการอื่น ๆ ที่ยากลำบากกว่าปกติจนมีคำกล่าวสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ว่า "นอนหนังสือ" การเรียนการสอนในโครงการฯ สหพ. มุ่งเน้นให้นักเรียนใช้เวลาน้อยลง แต่ต้องมีคุณภาพในเรื่องวิชาการ คือ ได้ความรู้ครบถ้วน โดยผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อเตรียมตัวสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย นักเรียนในโครงการฯ จึงต้องใช้เวลาที่จำกัด เพื่อความพร้อมด้านวิชาการที่ใช้สำหรับสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่สำหรับวิชาพลศึกษานั้นเพียงเพื่อคลายความตึงเครียด และให้เวลาเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นซึ่งอาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น ไม่มีเวลาเพียงพอ ไม่เห็นความสำคัญ ไม่มีแรงกระตุ้น จุใจ ภาระงานมาก เรียนหนัก สอบบ่อย เป็นต้น

นักเรียนในโครงการฯจำเป็นต้องมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต มีทัศนคติทางอารมณ์สังคม ที่สมบูรณ์เพื่อเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักการของโครงการ

การเรียนพลศึกษา เป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งในหลักสูตรของโรงเรียนในการที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีทัศนคติทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างดีมีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษา การศึกษา การศาสนาและภาษาวัฒนธรรม (พ.ศ. 2535-2539) ที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน ที่ว่า "เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ในทักษะวิชาชีพและวิชาการ อย่างมีคุณภาพเพียงพอที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาผู้เรียนระดับนี้ให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สุขภาพ พลานามัยที่สมบูรณ์ เป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว" และเป็นไปตามจุดเน้นด้านที่ 3 ของความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 ที่ว่า "บุคคลที่ได้รับการศึกษา ควรมีร่างกายที่เจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย รู้จักดูแลสุขภาพอนามัยของร่างกายทั้งของตนเองและสมาชิกในครอบครัว สามารถพัฒนาสมรรถภาพของร่างกายให้เหมาะสมกับงานและอาชีพ" (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) ตลอดจนสามารถเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้บริการชุมชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม ความมุ่งหมายข้อที่ 4 ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2534) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 หมวดที่ 6 ข้อ 51 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า "รัฐพึงจัดการศึกษาในทุกๆระดับการศึกษาและพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วยเพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของกีฬา สุขภาพอนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน" ตลอดจนความมุ่งหมายทางด้านพลศึกษาได้กล่าวไว้ชัดเจนว่า "ให้มีบุคลิกภาพที่ดีมีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (แผนการศึกษาชาติพุทธศักราช, 2520 อ้างใน นพรัตน์ บุญสมบูรณ์สกุล, 2533)

นับว่าพลศึกษา มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษามากจึงจัดเป็นองค์หนึ่งในกระบวนการจัดการศึกษาซึ่ง กอง วิสฤทธารมย์ (2513) ได้กล่าวไว้ว่า "พลศึกษาเป็นการศึกษาองค์หนึ่ง อยู่ในองค์สี่ของการศึกษา ซึ่งได้แก่พลศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา พลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาที่ก่อให้เกิดบูรณาการในด้านการศึกษาทั่วไป หากขาดการศึกษาองค์นี้แล้วจะทำให้การศึกษาไม่สมบูรณ์ ขาดองค์ประกอบที่จะช่วยให้อุณหภูมิทางการศึกษาของชาติสำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมาย"

คลีกร (Clarke, 1959) ได้กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาที่อยู่ภายใต้การนำที่ถูกต้องของผู้สอน ย่อมสามารถปลูกฝังคุณลักษณะอันดีงาม ที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี"

ผลการวิจัยของ ฮาร์ท และเชย์ (Hart and Shay, 1964) พบว่า สมรรถภาพทางกายมีความสัมพันธ์กับความสามารถในด้านวิชาการ ถ้าสมรรถภาพทางกายดีก็จะมีผลทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น วิชาพลศึกษาจึงเป็นวิชาที่ช่วยเสริมสร้างทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อประสิทธิภาพในการเรียน

บุชเชอร์ (Bucher, 1968) กล่าวว่าไว้ว่า "วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับการเลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อที่จะนำไปสู่จุดหมายที่วางไว้

บุควอลเตอร์ (Bookwalter, 1969) กล่าวว่าไว้ว่า "วิชาพลศึกษาเป็นการพัฒนาการที่ทำให้ผลที่สุดทางด้านบุพการและการปรับตัวทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยที่ได้รับการสอนและเข้าร่วมกิจกรรมประเภทกีฬา"

ทอมสัน (Thomson, 1971) กล่าวว่าไว้ว่า "พลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาซึ่งอาศัยกิจกรรมที่ได้เลือกในการจัด เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโต พัฒนาการและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อให้เป็นพลเมืองดีและดำรงชีวิตอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ"

วาศักดิ์ เนียรชอบ (2512) ได้กล่าวไว้ว่า "วิชาพลศึกษาคือการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาอย่างอื่น ๆ คือ เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จะแตกต่างจากวิชาอื่นก็ตรงที่วิธีการและสิ่งที่นำมาใช้ คือ พลศึกษาใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อกลางของการเรียนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ"

จรินทร์ ชานีรัตน์ (2514) กล่าวว่าไว้ว่า "พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่ใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวทางกายเป็นสื่อกลางเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทางจิตใจ ทางอารมณ์ ทางสังคมและพัฒนาการทางด้านคุณธรรม ทางจิตใจ ตลอดจนการเป็นพลเมืองดีด้วย"

สมคิด ชิดประสงค์ (2521) กล่าวว่าไว้ว่า "พลศึกษา คือการศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาแขนงอื่น ๆ โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา เป็นสื่อของการเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม"

การที่คนเราจะมีสุขภาพดี และมีสมรรถภาพทางกายในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการออกกำลังกายเป็นประจำ กล้ามเนื้อใดที่มีการเคลื่อนไหวหรือออก

กำลังกาชอยู่เสมอ ก็จะมีประสิทธิภาพสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าขาดการออกกำลังกาช กล้ามเนื้อนั้น ก็จะมีประสิทธิภาพต่ำลงซึ่งเป็นไปตามกฎของการใช้และไม่ใช้

จากคำกล่าวทั้งหมดเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาพอจะสรุปได้ว่า วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับการศึกษาอื่น ๆ โดยวิชาพลศึกษาครูผู้สอนใช้กิจกรรมกีฬาหรือออกกำลังกาชเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือผู้เรียนเกิดการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เป็นวิชาที่มีบทบาททางการศึกษาอย่างมาก

ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา นอกจากต้องการให้มีความรู้และทักษะตลอดจนคุณธรรมต่าง ๆ ในสังคม ยังต้องคำนึงถึงด้านทัศนคติ โดยเฉพาะต่อวิชาพลศึกษาและการออกกำลังกาช เพราะทัศนคติของผู้คนนั้นเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจในการที่จะผลักดันให้เข้าร่วมหรือประกอบกิจกรรมนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ควรให้ผู้เรียนเข้าร่วมตามความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้เขาสามารถประสบความสำเร็จในการประกอบกิจกรรมนั้นๆ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นต่อไปอีก นอกจากนี้หลักสูตร การสอน ตัวครูผู้สอน อุปกรณ์ สถานที่กิจกรรมในการเรียนการสอน ฯลฯ ก็มีผลต่อทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษาด้วย แต่ในสภาพปัจจุบัน ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้นครูพลศึกษาส่วนใหญ่มักมุ่งพัฒนาทางด้านความรู้และทางด้านทักษะ มักจะละเลยต่อการพัฒนาทางด้านทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษาจึงเป็นสาเหตุให้ครูพลศึกษาไม่สามารถทราบถึงทัศนคติทางพลศึกษาของนักเรียนซึ่งอาจจะทำให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

การสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา จึงมีความสำคัญต่อการที่นักเรียนจะนำประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในเวลาว่าง เพื่อให้เป็นคนที่มีร่างกายแข็งแรงและสมบูรณ์ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติเป็นประจำ คือ ออกกำลังกาชอย่างสม่ำเสมอ มีนิสัยในการออกกำลังกาชเป็นประจำตลอดชีวิต ไม่ใช่เพียงแต่ในวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน หรือเพียงแค่ชั่วโมงพลศึกษาเท่านั้น ซึ่งการออกกำลังกาชเป็นประจำอาจจะต้องมีปัจจัยอื่น ๆ มาประกอบหลายอย่าง เช่น สถานที่ อุปกรณ์ เวลา ตลอดจนสภาพแวดล้อมของสังคม แต่ที่สำคัญที่สุด คือ จะต้องมึทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาและการออกกำลังกาช ซึ่งเป็นเรื่องที่สามารถปรับเปลี่ยนและสร้างเสริมได้

ซาฟริต (Safrit, 1972) กล่าวว่า ใครก็ตามที่มีทัศนคติในการบวกต่อวิชาพลศึกษาที่จะมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา เพราะว่าการมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น และเชื่อกันว่าการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาพลศึกษาหรือกิจกรรมพลศึกษา

ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าได้จัดโปรแกรมพลศึกษาที่ดีและน่าสนใจให้นักเรียน

สุชาติ โสภประสูตร (2520) กล่าวว่า ทักษะนั้น มีบทบาทสำคัญ อย่างมากที่เดียวในเรื่องสุขปฏิบัติของนักเรียน เพราะว่าทักษะที่ดีของนักเรียนที่มีต่อความรู้ที่ได้ หรือต่อกิจกรรมและวิธีสอนของครู รวมทั้งต่อตัวครู จะช่วยให้นักเรียนได้นำความรู้หรือประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ คือ ทักษะดีสามารถโน้มน้าวจิตใจหรือจูงใจให้นักเรียนเปลี่ยนทัศนคติเป็นการปฏิบัติได้มากที่สุด

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2520) ได้กล่าวว่า "ทัศนคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตซึ่งเกิดจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้ จะเป็นตัวกำหนดทิศทาง หรือเป็นตัวกระตุ้นปฏิริยาตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ หรือสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติขึ้นใหม่ในตัวบุคคลจะต้องอาศัยเวลา วิธีการและการสร้างสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กซึ่งต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในการที่จะช่วยเสริมให้เด็กได้มีทัศนคติที่พึงปรารถนา จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาทำให้เราทราบว่าทัศนคตินั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับการสำรวจวัดทัศนคติ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงของบุคคลนั้น ๆ และเลือกใช้วิธีการส่งเสริมให้เหมาะสม เพราะการรู้จักทัศนคติของคนหรือกลุ่มคนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเป็นไปในทิศทางใด ย่อมจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผน หรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อคนกลุ่มนั้น ๆ ในเรื่องที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ" ทัศนคติต่อการเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน คือวิธีการสอนของครู ตัวครู ขบวนการเรียนการสอน การยอมรับวัตถุประสงค์และคุณค่าของการศึกษา ย่อมก่อให้เกิดความตั้งใจ อารมณ์ อารมณ์เห็น เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อการเรียนย่อมเป็นเหตุให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย หมกมุ่นใจในการเรียน ทำให้ผลการเรียนตกต่ำไปด้วย (จารุลักษณ์ นินทรนทรราช, 2529)

จากความสำคัญของการเรียนพลศึกษา ประโยชน์ของการเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายชี้ให้เห็นว่า ถ้านักเรียนสามารถผ่านวัตถุประสงค์ทั้ง 5 ด้าน คือ ประชานวิสัย วิชาวิสัย ทักษะวิสัย สมรรถภาพวิสัย และสังคมวิสัย แล้วนักเรียนเหล่านั้นจะได้มวลประสบการณ์พื้นฐานที่มั่นคง เพื่อประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างสง่างาม

ในฐานะผู้วิจัยเป็นบุคลากรทางพลศึกษาของกองการมัธยมศึกษา ได้พิจารณาแล้วว่าจากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ทักษะดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนโรงเรียนในโครงการส่งเสริม

และพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งทั้งประเทศเป็น
เรื่องควรแก่การศึกษา เพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการปรับปรุงความเข้าใจ และส่งเสริมทัศนคติ
ที่มีต่อวิชาพลศึกษาให้ถูกต้อง และเป็นพื้นฐานแนวทางในการสร้างเสริมการจัดการเรียนการสอน
วิชาพลศึกษาให้ดีและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียน โรงเรียนในโครงการส่งเสริม
และพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.)
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา ระหว่างนักเรียนโรงเรียนในโครงการ
ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.)
ระหว่างโรงเรียนในส่วนกลางและโรงเรียนส่วนภูมิภาค
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา ระหว่างนักเรียนในโครงการส่งเสริม
และพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) กับนักเรียน
ในหลักสูตรปกติของโรงเรียนที่เปิดสอนโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
ในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง
2. นักเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับนักเรียนในหลักสูตรปกติ มีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษานแตกต่างกัน
3. นักเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนในสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา
ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนโรงเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) ที่มีต่อวิชาพลศึกษา ที่วัดได้จากมาตรวัดทัศนคติทางพลศึกษา ที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากมาตรวัดทัศนคติทางพลศึกษา ของ สุรศักดิ์ สุขเมธีวรกุล

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) และนักเรียนในหลักสูตรปกติของโรงเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2538

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบข้อความในมาตรวัดทัศนคติทางพลศึกษา ได้ตอบตามความรู้สึก ความคิดเห็นที่แท้จริง และด้วยความจริงใจ เชื่อถือได้

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการวิจัย เช่น พื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ประสบการณ์ของผู้ตอบ เป็นต้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง สภาพของจิตใจและอารมณ์ต่าง ๆ ของคนเราที่กระทำต่อสิ่งแวดลอม คือสภาพการณ์ อาจหมายถึง น้ำใจ ความรู้สึกความรัก เกลียดชังต่อสิ่งนั้นๆ

แบ่งได้เป็นทัศนคตินิยม (Positive Attitude) และทัศนคติไม่ชอบ (Negative Attitude)

2. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนที่เปิดสอนโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปกติ และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโครงการ สพพ.

3. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่กรมสามัญศึกษาได้คัดเลือกให้ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) ในปีการศึกษา 2538 จำนวน 41 โรงเรียน ซึ่งมาจาก 12 เขตการศึกษา (อยู่ในส่วนภูมิภาค) 24 โรงเรียน และจากส่วนกลาง (อยู่ในกรุงเทพมหานคร) 17 โรงเรียน

4. โครงการ สพพ. หมายถึง โครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียกว่า สพพ. ซึ่งเป็นโครงการการศึกษาพิเศษ ที่กรมสามัญศึกษาคำเนินการโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ เป็นผู้รับผิดชอบ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความถนัด ความสามารถ และความสนใจของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ เรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายได้ภายในเวลา 2 ปี โดยผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) กำหนดไว้ นักเรียนที่จะได้ศึกษาในโครงการนี้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ

4.1 ได้รับผลการเรียนเฉลี่ยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ในกรณีที่มิได้ระดับคะแนนตามเกณฑ์ในข้อนี้ แต่ได้รับผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.50 ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา

4.2 ได้ผลการเรียนวิชาแกนของแต่ละโครงสร้างในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป เช่น

4.2.1 โครงสร้างที่เน้นหนักวิทยาศาสตร์ ต้องได้วิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ 3.00 ขึ้นไป

4.2.2 โครงสร้างที่เน้นหนักภาษา ต้องได้วิชาภาษาไทยบังคับ และวิชาภาษาอังกฤษหลัก ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

4.3 เป็นผู้ที่มีความประสงค์ จะเรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้เวลา 2 ปีการศึกษา และผู้ปกครองเห็นชอบ

4.4 เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความประพฤติดี

5. วิชาพลศึกษา หมายถึง วิชาบังคับเลือก ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นวิชาเรียนโดยใช้กิจกรรมทางกายและการออกกำลังกายเป็นสื่อ เพื่อส่งเสริมให้มีพัฒนาการทั้งด้านทักษะ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโครงการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) มีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับใด เพื่อเร่งส่งเสริมและปรับเปลี่ยนต่อไป
2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ ใช้ในการกำหนดนโยบายวางแผน และพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อสร้างทัศนคติทางพลศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา อันจะเป็นพื้นฐานหนึ่งในการดำเนินชีวิต ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะได้ให้ข้อมูลสำหรับกรมสามัญศึกษา หน่วยงานพิเศษและฝ่ายพัฒนาหลักสูตร ได้ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาโครงสร้างทัศนคติของนักเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพพ.) ที่มีต่อวิชาพลศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ส่งเสริมนักเรียนในโครงการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้เป็นแบบอย่างทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ การพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
5. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับการสร้างเสริมทัศนคติตลอดจนการจัดการพลศึกษา สำหรับเด็กปัญญาเลิศทางการศึกษาด้านนี้ต่อไป